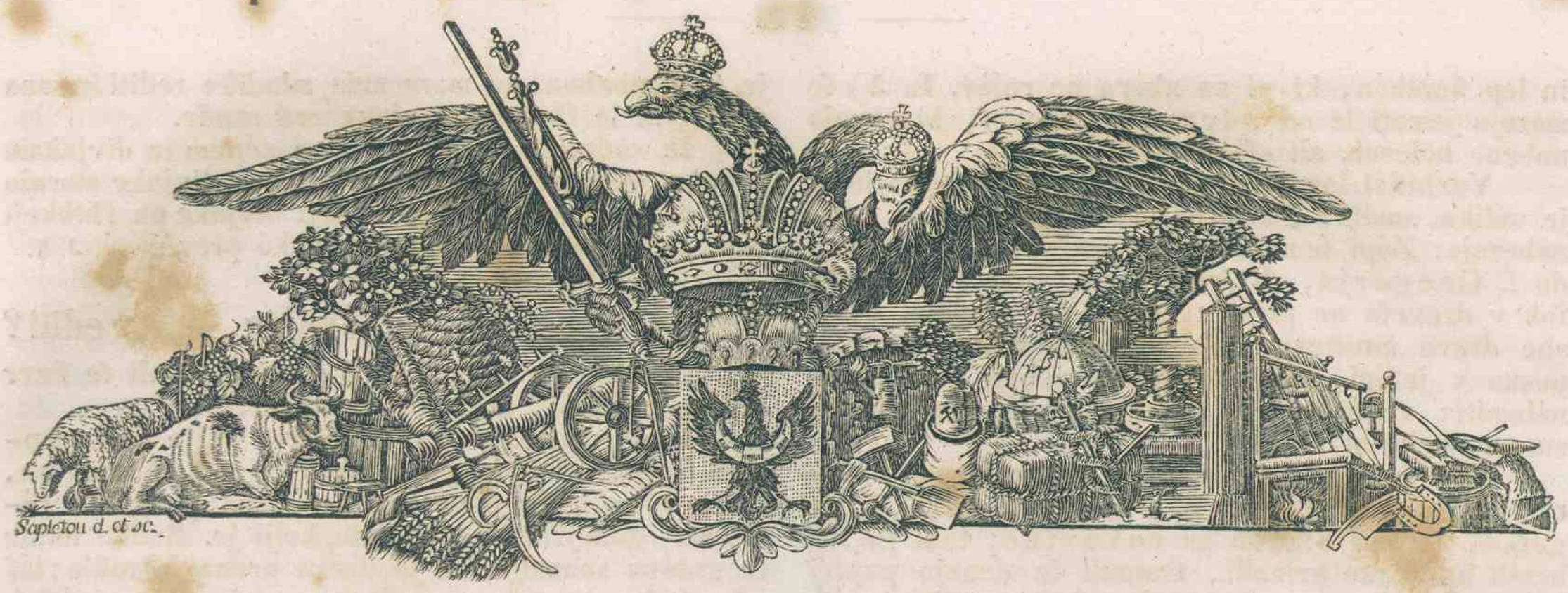

Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III. | *V srédo 14. Velkitravna. 1845.* | List 20.

Slovenkam.

Slovenke, vé zale,
Na slavni Parnas! [1])
Devet gospodičin
Posnemajte glas.

Ker pétje vam ženskam
Najlepše stojí,
Roj'nice [2]) vam dale
So blage darí.

Zapojte okrógle,
Al žive lepó —
Postálo bo kamnje
Občutno, živó.

Presladkimu petju
Nemilih Siren [1])
Motiti se dala
Latinec, Helen.

Lezbanam [2]) b'la Zafo [3])
Je pevka de kàj,
Med nami vé Zafe
Nam bòdite zdàj.

Angležke, Nemškute
In Branke [1]) pojó,
Zakaj bi nam sestre
Ne péle takó?

S tovarš'cami vami
Se bomo hvalil',
Pred ptujmi d'želami
Domače glasil'.

Vé matere sčasam
Obetnih detet,
Učite jih lično
Domače zapet'!

Otrôka najbolje
Le mati navdá,
Naj vaše bo petje
Domač'ga duhá.

Verstníkov in mlajih
En glas bo, rekoč:
To ljube so naše,
Pa naša pomoč!

Poženčan.

[1]) Parnas (zdaj Liakura) glasoviten hrib na Greškim, je bil nekdaj Apolinu, varhu pesništva, in Modropojkam ali Modricam posvečen, kterih so devét šteli, torej jih pésnik devet gospodičin imenuje.

[2]) Na Krajnskim je znana vraža od nekakih déklic, ki jih Rojenice imenujejo, ktere k vsakimu rojenimu pridejo, ter mu odločijo, kaj se ima celo življenje z njim goditi.

[1]) Ajdovski pisatelji čenčajo, de so bile na nekim otoku med Italijo in Sicilijo tri neusmiljene sestré, ki so z svojim sladkim petjem brodarje k sebi na otok mamile, ter jih potem ubijale.

[2]) To je: Gerškim otočanam.

[3]) Zafo je bila nekdaj glasovitna pevkinja na Lezbinskim otoku.

[1]) Branke ali Francozinje.

Zepi v mladôſti sa ſtare sobé.

Ljubi kmetovavzi in vertnarji! Gotovo ſte tudi letaſ veliko drevesiz zepíli, in radovédni perzhakujete zhaſa, ko ſe bo pokasálo, ali bo s novozepljenzi kaj, ali nizh?

Vém, de vaſ je veliko po deshèli, ki dobro zepiti snate; tode veliko jih je tudi med vami, ki ſe pertoshujejo, de njih novozepljenzi ſadja roditi nozhejo, ali de le kaki ſhamri is njih sraſtejo. Kdo je téga kriv? Jes bi rékel, de ſte ſami tega krivi, pa mi ne bote tega verjéli; tode vunder rezhem: Ste, ſte ſami krivi! Vezh tavshent drevéſ ſim she prezépil, pa vam sa reſnizo povém, vſe rade rodé, in ſo lepe in sdrave ráſti. I! sakaj pa, kaj ménite, vaſhe niſo take? Poſluſhajte! ſkrivnoſt vam povém: „Zépi niſo bili taki, kakorſhni bi biti mogli“ in s tem, glejte, delate grosno veliko krivizo novozepljenzam, in ſhe vezhi pa ſebi. Per zepljenju je veliko, in ſkorej bi rékel nar vezh gledati na zépe, ker v njih natori obſtoji rodovitnoſt, sdravje in lepa raſt drevesa.

De ſe bote tudi vi s ſvojimi novozepljenzi hvalili, berite torej pasno, in rasumite, kar ſe vam bo sdajle od zépov povedalo.

Zépi ſe imenujejo: „léta ſtare mladike sverh ſadniga drevesa.“ Jemati ſe morajo 1) is shlahtnih in pa rodovitnih drevéſ, in ſizer ras tiſtih véj, ki na kviſhko in na ſonzhni ſtrani drevésa raſtejo; nikoli pa is poſtranſkih véj, ki bolj k tlàm, ko pa kviſhko raſtejo, ker bi tudi s tazimi zépi poshlahtnjeno drevo le proti tlàm, ne pa kviſhko raſtlo. 2) Ne is ſénzhne ſtraní drevesa, kjer ſo ſlabji in bolj od borje udergnjeni. 3) Ne is ſenzhne véje, kér bi potlej drevó prevezh kviſhko, ko ſmeréka, ne pa nárasin raſtlo. 4) Zépi morajo biti sdraviga ljúpa, ki imajo zhverſte, okljene leſne, in na vlanſkim léſu pa zvetne popke,

in lep ſtershén, ki ni ne zhern ne rujàv. In 5) ſe morajo jemati le od sdravih drevéſ, ki nimajo nobene bolesni, ali oſkrumbe.

Vezhidel lomijo zépe takrat, ko zepijo; in to je velika smóta! Poſluſhajte tedej kdaj ſe zépi naberajo: Zépi ſe navadno naberajo od Svezhnize do ſ. Gregorja, ali ſploh rezhi, dokler musga ali ſok v drevesa ne prihaja, nikoli pa posneji, ko je she drevo mushevno, in berſt poganja. Pa tudi posno v jeſéni, zhe ravno takó nanesе, ſe ſmejo nalomiti; vender vſelej pa, ko je she mras ſok ali musgo v drevu vterdil.

Zhe ſe zépi po simi ali v hudim mrasu naberajo, ſe neſmejo s golo roko prijemati, ki je gorka, temuzh s ruto ali rokovízo; tudi jih ne bersh na gorko prineſti, temuzh ſe denejo poprej kake polure v merslo vodo, de smersljino is njih potegne, in potlej ſe ſ-hranijo.

So zépne mladike dólge, ſe per ſtarim leſu odréshejo; ſo pa kratke, ſe pa sa en palz ſtariga léſa s njimi vred odreshe. — Opomniti moram vaſ tukej prasne vére, ktero imajo po nekterih krajih, ko terdijo, de zépi ſe le odlomiti ſmejo, ne pa odresati. Ozhitno je, de ſe s odlomljenjem véjam ſhkoda sgodí, ko ſe vezhidel rado sadere, ali sazhehne, de ſe véja potlej ſuſhí; ako ſe pa lepó nad popkam odreshe, ſe ji pa nizh shaliga ne sgodí.

Ker ſe zépi prej nabrati morajo, ko ſe s njimi zépi, ſe morajo dobro ſ-hraniti, in ſizer takole: Se poiſhe v vertu na ſenzhni ſtrani kaki perpravin kót, in ko ſo zépi v butarze rahlo povesani, in po ſorti sasnamnjani, ſe vtaknejo ſkonzama en palz globoko v mokro perſt, in pokrijejo, de desh in ſnég na-nje ne gré. Zhe smersnejo, ſe morajo prej, ko ſe s njimi zépi, v vodo djati, de smersljino is njih potegne. She boljſhi je pa, zhe ſe kaka poſoda s perſtjo napolni, in ſe zépi va-njo kakor je bilo sgòrej rezheno, potaknejo, in ſe potlej v kaki hladin kraj poſtavi, tode ne v saduhljivo klét, ali v jamnizo. Spomladi, ko jame gorko prihajati, ſe denejo na mersleji kraj, de ne odganjajo, ker potlej niſo kaj sa zepljenje.

Is tega maliga, kar ſim povédal, ſe ſklene, de ſe zépi ne ſmejo jemati 1) ras tazih drevéſ, ktére imajo kako bolesin, poſtavim raka, rjò ali druge oſkrumbe, ker bi novozépljenez potlej gotovo ravno tiſto bolesin imel. 2) Se ne ſmejo jemati sa zépe vodeni poganjki, to je tiſte mladike, ki is debla, ali is véj bliso debla, ali tudi is korenin na ravnoſt kviſhko poshenó. 3) Se ne ſmejo jemati is nerodovitnih drevéſ, ali is tazih, ki le vzhaſih rodé, ker novozepljenez potlej tudi nerodovitin oſtane, in ſe posneje prezepiti mora, kar je sa vezh lét samuda.

Novozepljenez bo tedej lép ali gerd, sdrav ali bolan, rodovitin ali nerodovitin, kakorſhno je bilo drevó is kteriga je bil zep vsét.

She nekaj: Zhe ſo pa zépi v hranitvi slo svenili in smedléli, ſe poſtavijo, kolikor jih je bilo v perſti, v vodo, ali ſe v podsemeljzo ali v jabelko vtaknjejo, in ſpet oshivé. Toliko zépa pa, kolikor ga je bilo v vôdi ali v perſti, ſe per zepljenju saversheе, ker tiſto ne ſme v divjak priti.

S nekoliko svenjenimi zépi ſe bolj mushevni, in s mushevnimi zépi ſe bolj medli divjaki zepijo; ker medli divjaki manj mozhni, pa vezh musge v zép poſhiljajo.

Tudi ſe ne ſmejo zele mladike v divjak vtikati, temuzh zép ne ſme vezh ko tri popke, k vezhim per debeliſhih divjakih, ſhtir imeti; ker divjak, zhe je tudi mozhan, ne more zele mladike rediti in rane zeliti, in le ſhamer is njega rad sraſte.

In sadnjizh mora tudi med zépam in divjakam nekaka perméra biti, to je: na debeleji divjake morajo tudi debeleji zépi, na drobneji divjake pa ſhibkeji zépi priti; sakaj? — to vſak lahkó previdi. J. K.

Kaj je treba pri kupovanju leſá vediti?

Misarje in vſe, ki léſ sdelujejo, ali ſe ſizer s njim pezhajo, tega le opomnimo:

Kader mehek léſ kupujete, glejte na krepkoſt leſá. Mehkiga leſá ſo: jela, ſmereka, bar, lipa. Krepkoſt leſá ſe posná po goſtih létinah; goſtejſhi zhe ſo letine, bolji je. Redke letine ſo gotovo snamnje, de je drevó prenaglo raſtlo; léſ od takiga drevéſa ni sa lizhno sdelovanje; isdelek je rahel in nima terpesha: zhe misar s preredkim léſam terd léſ obkláda (ſurnira), ſe mu delo po vezh ſtraném sveshí in svije.

Naj ſe varje misar in vſak léſni sdelovavez savito sraſheniga leſá. Savit léſ ſe posná, kadar je deſka, dila ali ploh po eni ſtrani gori gladek, po drugi doli pa sadert, ali kakor ſe po rokodélſko rezhe: sa léſam in zhes léſ. Tudi na krajzih dil ſe savitje posná. Léſ ni savit, zhe letine ſkosi in ſkosi, ali ſaj na dolgim po krajzih tekó; zhe ſe pa na kratkim isidejo, je léſ savit, in kolikor na krajſhim, toliko ſlabſhi je.

Deſke, dile ali podnize is savito sraſheniga drévja niſo sa lizhno misarſko sdelovanje, ſo le sa kake predale, in sa drugo vſednje delo.

Pri kupovanju terdiga leſá je treba ravno na to pasiti, kakor pri mehkim léſu. Terdiga leſá, ki v domazhih deshelah raſte, ſo: hraſt, bukev, gaber, oreh, javor, brésa, zheſhnja, hruſhka i. t. d. Kdor kèrle ali zele débla kupuje, naj gleda, de ſo gladkiga lubja. Kake gerzhe in bule po deblih ſo snamnja, de je léſ rassében; tak léſ sa deſke in dile srésan ſe raszépi in sdrobí. Nar hitreji hraſtovo, zheſhnjevo in oréhovo drevje rasséhe. Shkodljive ſo ſhtule nekdaj od debla odſekanih ali odlomljenih véj, po teh gnjila mokrina saſtaja, léſ sazhne gnjiti, gnjiloba ſe rasproſtira po debli do ſtershena; pri résí gre veliko v nizh takiga leſá. Zhe kupujeſh drevje, ki je podèrto dalje od zhetert leta v gojsdu leshálo, moraſh poſkuſiti, ali je samoklo ali ne. Bresov, javorjev in bukov léſ nar hitreji samokel poſtane; hraſt pa ſe ſkosi vezh let ne samozhi.

Odbí lubad od debla na nar bolj mokri ſtrani; zhe najdeſh, de je léſ bled sa lubadam, takrat je samokel; tak léſ ni vezh sa rabo, kér je krepkoſt letin in shiliz she odjenjala in oterpnela; isdelki is taziga leſá nimajo terpesha, kmalo ſe raslomijo in raspadejo; ſhe kurjavna dreva is samokljiga leſá niſo kaj, kér le malo grejejo. L—z.

Pogovor

zdraviga in bolniga kamna na tlaku zraven hiš (trotoir) v nekim mestu.

(Konec.)

Oh! ti nikdar ne verjameš, kakó prijetno in častitljivo je naše življenje na stare dni; in radi pozabimo zavolj tega na vse bolečine, ki nam jih včasih škerbine ali bodlaji napravljajo. Kader pa kteri zmed nas zunaj poprej popisanih spredkov sčasama tudi še ta prevrad (privilegium) zadobí, de se gibati ali zibati more, je njegova sreča

do nar viši slemena perkipela. Tode to visi véčidel od zidarjev, naših mojstrov. In od teh bi ti jest imel še marsikaj povedati; tode imam od včerajšniga dežja še nekaj nahoda v sebi. Zatorej ob kratkim le tolikanj, de boš našim prihodnjim namestnikam ali nastopnikam kak dober svèt dati zamogel, namreč: vošiti bi bilo, de bi nas vselej le domači zidarji v tlak vkladali, ne pa p t u j i; zakaj domači z nami večidel veliko bolj usmiljeno ravnajo, in nam navadno veliko rahliši posteljejo; in to je vzrok, de pred ali pozneji zraven drugih korist tudi še prostost, in z njo veliko veči čast in srečo dosežemo. Tode od tega naj bo dosti za danes; morebiti drugikrat kej več. — Če tedej vse, kar sim ti dozdaj pravil, v dober premislik vzameš; ali mi boš še prigovarjal, de bi za penzijon prosil, preden me dušne in telesne močí popolnama ne zapusté? — Oh! sreča za nas, de nismo v poglavitnim mestu, kjer so gospodarji, kakor slišim, sicer veliko bolj omikani, in veliko bolj postrežni in dvorni proti ljudem, tode neusmiljeni proti kamnju, in kteri brez ozira vsak kamen precej na penzijon denejo, kakor hitro kako škerbo ali jamico na njemu zamerkajo. Hinc illæ lacrimæ: od tod pride, de tam toliko izverženih kamnov bridke solze preliva. Oh! kader je kamen iz lepiga tlaka zruvan, kakó se spremení njegova sreča! veržejo ga v kakošno jamo, ali pa clo ga v zid pozidajo in z apnjenim podmetam omečejo, kjer nikoli več ne sonca ne lune ne vidi, in kjer je vse njegove časti in imenitnosti za zmirej konec! — De tedaj tudi jest konec storim tem govorjenju, ti kakor dober prijatel le še to povém: Iši in skerbi, de pred ko moreš, kako globoko jamo ali votlino dobiš, in se takó v versto starih bolêhnežev povzdigneš: po tem se boš iz lastne skušnje lahko prepričal, de tvoj stari sosed ni bil lažnik, kader ti je od sreče in imenitnosti votlih in kruljevih kamnov v mestnim tlaku govoril.

Zdravi k. Res je, in primoran sim spoznati, de star pregovor ne laže, ker učí, de modrost se le pri starih najde. Takó znate besedo staviti, in svojim glasu — desiravno niste brez nahoda — tako kerpkost in povzdigo dajati, de bi mislil, de se je duša nekdjaniga rimskiga govornika Cicerona v vas preselila. Vaše govorjenje me je do drobriga prepričalo, in resnica vaših besedi mi je v mojih očeh bolj svitla in bliskajoča, kakor nar dražji kamni ali biseri v zlatih obročih. — Od slej za naprej ne bom nič bolj vošil in želel, kakor de bi jest in vsi moji bratje le kmalo stari in votli postali, in se takó k svojimu višimu namenu, k učenikam ljudí, povzdignili: in tedaj — vidim v duhu priti tiste zlate čase za nas, kjer bodo ljudje po ulicah in hodiših, ne po redkim in po samim, kakor do zdaj, ampak v celih trumah na kolena in obraze pred nas padali, in nas častili in slavili, če ne kakor nar boljši, saj kakor nar terji in nar velavniši učenike vsih čednost za modro in srečno in nespotikljivo obhojo na zemlji. —r.

Zhefki kolovrati v Vodizah. *)

Poflan od gofpoda P i h l e r j a fim bil Krishevi teden s zhefkimi kolovrati v V o d i z a h. Dobro fe mi je sdelo, de fo me she perzhakovali in fe me torej obvefelili. Komej fo predize svedile, de fim prifhel, in de fim jih perpravljen uzhiti prefti na zhefki kolovrat, jih je bilo pervi dan vkup prifhlo, de jih je bila polna ftaniza. Vfe bi bile rade bersh pofkufile, pa nifim jim mogel ispolniti volje, kér fim le 6 kolovratov imel feboj; rekel fim jim, de fe jih bo to pot uzhilo le po 6, de naj fe toraj sverfté, de bojo hodile druge sa drugimi; kar fe je potlej tudi sgodilo, in she zlo sa to, kér fo ljudje she imeli delo na polju.

Zhuditi fe je bilo, de ni bilo flifhati nobeniga sabavljanja, in de fe je predizam kmalo bralo na obrasih, de jim je zhefki kolovrat fhe dofti vfhezh. Vfe, ktere fo pofkufhale prefti, fo fposnale, de per tem kolovratu noga manj terpí, kakor per domazhim, in de tudi to she kaj veljá, de je defna roka vezhidel profta. Tudi fo vfe poterdile, de na domazh kolovrat fe nikoli ne dela takó tanjka in takó terdna nit. 21 prediz fe je sa terdno uzhilo prefti, in od 14 fe fmé rezhi, de fo fe isuzhile takó dobro, de fe jim bo bres fkerbi dajalo prefti. Šeboj perpeljanih 6 kolovratov fim rasdelil med nar bolj isuzhene in med tifte predize, ktere nifo takó slo sadershane od poljfkih dél, in fim jim tudi puftil she nekaj prediva, druge pa bojo pozhakale kolovratov, kterih fhe nimamo narejenih.

Ignazi K i s e v e t e r,
mojfter zhefkiga predenja.

*) Refnizo tega pifanja fo nam zhaft. gofp. Vodifhki fajmojfhter potèrdili. Vrednifhtvo.

KRAJOPISJE.

Teržič

(sedajni čas).

Letá zgol obertnosti vdani terg stojí poldrugo uro od Ljubelja med hribmi, ki vid na vse strani zapirajo; dva potóka, M o š e n i k in B i s t r i c a, sta mu kakor dve žili življenja. Imá tri cerkvé, en grad; šteje 180 večidel terdno zidanih hiš, in več ko 2000 stanovavcov. Kar obertnost in rokodelstva vtiče, so tamkej t r i velike kovačnice (fužine), d v é za jeklo, e n a za železo; e n a pilarica (Feilhammer); e n a kovačnica za železo vleči (Zain- und Streckhammer), o s e m kosaric, to je kovačnic za kosé, serpe, sekíre, lopate i. t. d.; e n a žebljarica in t r i konjske kovačnice; plavž v letu 1816 postavljen, pa je zavoljo pomanjkanja dòbre rude v bližavi opušèn. Druziga rokodelstva je d e s e t usnjarjev, ki tudi večidel težko usnje za podplate in lepe tanjke kožice čèrne in drugih barv (Pfund- und Corduanleder) strojijo, in t r i m a l n e za ježice, in veliko stóp za čreslo, in posebnih poslopij za izdelovanje usnja imajo, in vsak po več delavcov imá; dalje d v a i r h a r j a (Weissgärber), t r i j e f a r b a r j i z a p l a t n o in kotone, d e s é t n o g o v i č a r j e v, t r i j e k l o b u č a r j i, in č e v l j a r j e v krog t r i d e s e t, š t i r j i m i z a r j i, d v a k l j u č a v n i č a r j a; malni za žito so t r i j e.

Kar je tukej mnogiga blaga storjeniga, ni samo za domačo deželo, ampak gre tudi v druge kraje. Takó gre železno blago na Hrovaško in čez T e r s t na L a š k o, Greško in v Jutrovo (Levante); usnje tudi na T e r s t; nogovice pošiljajo na Š t a j e r s k o in v T e r s t, čevlje na K o r o š k o, T i r o l s k o in v T e r s t; plavo farbani kotoni so zadosti za v s o domačo deželo, in gredó tudi vùnkej. Vse to vkupej vzeto kaže, de je Teržič memo vsih krajev krajnske dežele p è r v i, kar obertnost in rokodelstvo zadéne. P. H.

Prigodba na Štajerskim.

(S t r a š e n p o s t). Neki kmet v našim kraju na občinski pašnik brejo kobilo zažene. Poleti je bilo, začne ji vroče prihajati, muhe jo pikajo in

kobila jo potegne proti nekim zapušenim hlevu, ki na samoti prazen stojí. Duri odrine, se v hlev zmuzne, vrata se za njo zapró, in priperta je jetnica. Vlastnik jo iše, po širokim in dolgim po nji poprašuje, pa ni sluha ne duha od nje, ter si misli, šla je že rakam žvižgat.

Primeri se ednajsti dan, — de gre vlastnik proti imenovanimu hlevu. Vreme je tiho, brez vétra, pa vunder vidi na durih narbo se majati; si misli: kaj pač mora v hlevu biti? odpre vrata in — kobila mu na proti pritava, in milogledaje kaže kès, ki mu je nezvesta postala bila. Vlastnik ji rad odpustí, jo pomiljuje; jedí in pijače ji pa le po malim daje, in čez neke tedne kobila srečno poverže.

Koliko dni néki bi bilo ubogo žvinče še v jetnišnici živelo? In koliko dni bi zamogel odrašen, močen človek brez jedí in pijače preživeti? *) —

P. Musy.

Žalostna prigodba.

Na Koroškim smo brali iz vaših čednih novic, de vi Slovenci na Krajnskim že iz krompirja kruh delate, in takó radi na suhim ostanete **); pri nas se pa mokrota bolj poljubi; ni toliko opraviti; zakaj mokro jaderno skoz gerlo smukne. Dela se pri nas iz repice (krompirja ali konstanjov) žganje, de bi skoraj v stavo šli, več, ko per vas vina perdelujete? Nekteri skoz 8 mesencov po dva, tri, štiri polovnjake dan na dan napravijo, in eden je, kterimu 1000 orn ali véder vsaki dan nateče. Serkajo ga pa tudi, de je kaj! že otroku v zibeli se ponudi; pije ga mlad in star, ženstvo in možtvo, zdrav in bolan, in zakaj bi ga ne? saj je take cene, kakor v nekterih krajih dobra voda, pa tudi večidel nam ga gospodje žgejo.

Ali kam bomo po ti cesti prišli? Kamor namerijo iti, naj vam resnična pergodba pretečeniga posta, ki se je blizo Obirja perpetila, pokaže.

Priden oženjen rudar (knap), oče nekih otrok, je obljubo storil žganja se anati; ali kader na goro v jame pride, njegovi tovarši z njim večkrat vajže delajo, enkrat ga pa le napeljajo žganje pokusiti in ga jim kupiti. Kader občuti, de že ima več ko zadosti, se pitja odstavi, pa tovarši posilim v njega vlivajo, ga raztegnejo na klop, pogernejo z rjuho, ga začnejo z žganjem poškropiti, in še druge norčije vganjati. Ko na dom pride, se vleže in čez dva dni ga na pokopališe nesó. — Duhoven so pri ti žalostni prigodbi z živo besédo na grobi okoli stoječim v serce segli, pa kaj? „Pijanec se oberne, kader se prekucne.“ Perjazni bravci, ali kliče kaj to na pomoč? *) —

Boljši je suha repica, kakor mokra!

Rumar.

*) Na to vprašanje zamorem jez z tem le odgovoriti. Delj časa zamore pitana, ko slabo rejena živina brez živeža prestati. Po razločku plemena tudi živina več ali manj časa brez jedi pri življenju ostane. Če pa živina ali človek razun pomanjkanja jedi, tudi clo nič pijače ne vživa, še veliko prej pogíne. Vse živali sploh pomanjkanje pijače težeji prestanejo, ko pomanjkanje živeža, in veliko prej poginejo od žeje, ko od lakote. Skušnje kažejo, de so konji brez živeža 18 do 27 dni preživeli, psi brez jedí in pijače 25 do 36 dni; nek pitan prasic je po spričevanju Mantela 160 dni samó od tega živel, de je apno od stene lizal (?) — Človek zamore več ko 12 dni brez vse jedí živeti, včasi pa še delj. V mescu Sušcu leta 1809 se je 7 nesrečnih mornarjev skozi 17 dni na ledenih plošah po jutrovim morju (Ostsee) gonilo, brez de bi bili kaj druziga vžili, ko led; osemnajstí dan so jih prebivavci otoka Bornholm smerti lakote oteli. Nar bolj čuden dokazik pa, kakó dolgo zamore človek brez jedí živeti, imamo na k smerti obsojenim Francozu, po imenu Granier, ki je 17. dan velkiga Serpana 1831 v mestu Toulouse potem umerl, ko je 63 dni brez vsiga živeža preživel; od časa do časa je nekaj vôde popil in še le 64. dan umerl. Cel mož, 5 čevljev in en palc velik in poprej močne postave, je potem le 52 funtov tehtal.

Dr. Bleiweis.

**) Bog daj, de bi to res bilo! Vredništvo.

*) Po več krajih so se jele družtva treznosti in zmernosti napravljati, ktere so že veliko ljudí pijančevanju otele; na Poljskim oštarije, kjer žganje točijo, že zlo prazne stojijo. Kdaj bo pri nas ta dan zasijal? Vredništvo.

Kratki popis poslednjiga letniga zbora c. k. kmetijske družbe v Ljubljani.

7. dan tega mesca so imeli udje kmetijske družbe velki zbor, pri kterim so visokorodni grof Welsperg, namestnik deželniga poglavarja, predsednik bili, zató kér Njih ekscelencija ravno zdaj niso domá. Od raznih rečí je bilo govorjeno, od kterih bomo pa drugo pot kaj več povedáli; med na vgled postavljenim kmetijskim orodjem je nov kolovrat od gosp. Ferlana nar bolj slovil. Kér ga je gosp. Zavinšek grajšak v Metliki in poslanik hrovaško-slavonske kmetijske družbe, posébno želel za imenovano družbo v Zagrebu pridobíti, so mu ga gosp. Ferlan za ta častni namen prepustíli. Veliko druzih gospodov je tudi želelo, ta kolovrat imeti, ki je kolovrat in stol v enim skupej. Nam pa so gosp. Ferlan popolni popis tega noviga česko-krajnskiga kolovrata izročili, kteriga bomo v prihodnjih Novicah natisnili. — 4 posébno pridni oskerbovavci sadnih in murbnih dreves so bili pri tem zboru sreberne svetinje vredni spoznani, namreč: Jožef Dermel, učitelj v Boštanju; Janez Cotel, kmetovavec v Lešah v Radolski komisii; Luka Ferlan, kmetovavec na Godežču v Loški komisii in Tomaž Tavčar v Šent-Jerneju v Kostanjevški komisii. Naslednji pa so bili očitno pohvaljeni: Jakob Pernus, Miklavž Valavč, Jernej Bohinc, Gašper Čik, Miha Dobravc, kmetovavci v Lešah, in Juri Alijančič, kmetovavec iz Kovôrja. Če se bodo tudi zanaprej takó pridno obnašáli, jim bodo v nekih letih častne svetinje podeljene.

Dr. Bleiweis.

Znajdba vganjke v poprešnjim listu je:

Zató, ki sedeti ne zna.

Danaſhnjimu liſtu je deveti in dvajſeti dél vinoréje in perloshen lift Nr. 7 perdjan.

Shitni kup.	V Ljubljani 10. Velkitravna.		V Krajnju 5. Velkitravna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pſhenize domazhe ..	1	21	1	27
1 » » banaſhke ..	1	21	1	24
1 » Turſhize	1	2	1	4
1 » Sorſhize	—	—	1	3
1 » Rèshi	1	1	1	4
1 » Jezhmena	—	—	—	51
1 » Proſa	—	59	1	5
1 » Ajde	—	51	—	48
1 » Ovſa	—	36	—	34

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*